

"Hem halim selimdir. Fakat Fâtır-ı Zülcelâlinden başkasına, izni ve emri olmadan tezellüle tenezzül etmez bir halîm-i âlihimmettir." cümlesinin izahını yapar mısınız?

"**Amma Kur'ân'ın hâlis ve tam şakirdi ise, bir abddir. Fakat âzam-ı mahlûkata karşı da ubudiyete tenezzül etmez ve Cennet gibi en büyük ve âzam bir menfaati gaye-i ubudiyet yapmaz bir abd-i azizdir.**"

"**Hem halim selimdir. Fakat Fâtır-ı Zülcelâlinden başkasına, izni ve emri olmadan tezellüle tenezzül etmez bir halîm-i âlihimmettir.**"(1)

Bir şeyin iyi veya kötü, güzel veya çirkin, haram veya helal olmasının hakiki sebebi ve gerekçesi; **Allah'ın emir ve iznidir.** Yani Allah'ın iyi dediği iyi olur; kötü dediği de kötü olur. Yoksa bir şey hakikatte kötü veya iyi olduğu için, Allah da buna mecbur kalarak iyi veya kötü demesi gerekir demek, batıl ve yanlış olur.

Faraza Allah hırsızlığa iyi dese ve emretse idi, hırsızlık iyi olur ve uygulamamız gerekirdi. Yine Allah; hınzıra temiz ve helal dese idi, hınzır helal ve temiz olurdu, koyuna necis ve haram dese idi, bu sefer koyun pis ve yasak olurdu.

Bu mana çerçevesinde faraza Allah; imtihan için insana zilleti emretse idi, mümin insan bu emre itaat ederdi. **Tenezzül** edilmeyecek bir şeye tenezzül et emri gelse idi, mümin kul tereddütsüz tenezzül edecekti.

Burada asıl vurgulanan husus; mümin sadece ve sadece Allah'a mutlak itaat içindedir, bunun dışında kimseden emir almaz. Mümin insanın başı sadece ve sadece Allah'a karşı ve onun emrettiği kişilere karşı yumuşaktır.

Mesela; meleklerle, Allah; Âdem'e (as) karşı secde etmelerini emretti; melekler de bu emre kayıtsız itaat etti. Bir nevi tenezzül ve zillet ile, Âdem (as) hürmet ettiler.

Meseleyi farazi olarak anlamak daha güzeldir. Yani Allah; farzı muhal kullarına başka bir kul önünde zilleti ve tenezzülü emretse idi, müminler buna kayıtsız şartsız itaat ederlerdi demektir.

(1) bk. [Lem'alar, On Yedinci Lem'a.](#)